

**KRAJSKÁ HYGIENICKÁ STANICE
KRAJE VYSOČINA SE SÍDLEM V JIHLAVĚ**

Ve Žďáře nad Sázavou 29. května 2020

Č.j.: KHSV/008629/2020/ZR/HOK/Mal
Sp. značka: S-KHSV/08629/2020
Počet listů/příloh: 2/0

ROZHODNUTÍ

Krajská hygienická stanice kraje Vysočina se sídlem v Jihlavě jako orgán ochrany veřejného zdraví věcně příslušný podle § 82 odst. 2 písm. a) zák. č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně veřejného zdraví“) a místně příslušný dle § 11 odst. 1 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) v řízení dle ust. § 3a odst. 1 zákona o ochraně veřejného zdraví rozhodla takto:

Obci Vepřová, Vepřová 36, 592 11 Velká Losenice, IČ: 00374440, jako provozovateli vodovodu pro veřejnou potřebu Vepřová (dále jen „provozovatel vodovodu“) se na dobu **od 1.5.2020 do 1.5.2023**

určuje

pro dodávanou pitnou vodu mírnější hygienický limit pro ukazatel **arsen do maximální hodnoty 14 µg/l**.

Krajská hygienická stanice kraje Vysočina se sídlem v Jihlavě dále v souladu s § 3a odst. 7 písm. a) až d) zákona o ochraně veřejného zdraví stanovuje:

dle písm. a): Povolení se týká ukazatele arsen s maximální hodnotou 14 µg/l na uvedené období 3 let. Za období let 2017-2019 se obsah arsenu pohyboval v rozmezí 9,1 – 12,6 µg/l s průměrnou hodnotou arsenu 10,4 µg/l.

dle písm. b): Zeměpisnou oblastí je zásobovaná oblast Vepřová, množství dodávané vody 67 m³/den, počet zasažených osob cca 420 včetně základní a mateřské školy, jsou zásobovány podniky v oboru výroby a oběhu potravin tj. ZD Velká Losenice. Vyrobená pitná voda je však dodávána i do obce Malá Losenice, která je samostatnou zásobovanou oblastí.

dle písm. c): Schéma kontroly jakosti pitné vody: četnost laboratorní kontroly jakosti pitné vody v souladu s vyhláškou č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 252/2004 Sb.“). Četnost kontroly pitné vody pro ukazatel arsen v souladu se schváleným Programem kontroly jakosti pitné vody vodovodu Vepřová, který je součástí schválené změny č. 2 provozního řádu vodovodu Vepřová, tj. 4x ročně s tím, že odběry vzorků budou rovnoměrně rozloženy 1x za 3 měsíce.

dle písm. d): Souhrn plánu nezbytných opatření včetně časového rozvrhu prací: během tříletého období bude dosaženo nápravy připojením nového zdroje vody (vrtu) a případně doplněním technologie k úpravě vody pro zachycení arsenu. Realizace vrtu je závislá na získání dotace ze SFŽP, o kterou bude obec Vepřová požádat v roce 2020.

V souladu s § 99 zákona o ochraně veřejného zdraví se rozhodnutí o určení mírnějšího hygienického limitu dle § 3a odst. 1 zákona o ochraně veřejného zdraví váže na splnění takto stanovených podmínek:

- 1. Zakazuje se používat dodávanou pitnou vodu pro přípravu kojenecké stravy, pro děti do 3 let věku a těhotné ženy se doporučuje přímou spotřebu této vody omezit.**
- 2. Pro zajištění pitného režimu pro děti do 3 let věku v mateřské škole v obci Vepřová bude zajištěna balená pitná voda.**
- 3. K 31. 12. každého kalendářního roku doloží provozovatel vodovodu na Krajskou hygienickou stanici kraje Vysočina se sídlem v Jihlavě písemnou zprávu o postupu realizace plánovaných nápravných opatření.**

Odůvodnění:

Obec Vepřová, Vepřová 36, 592 11 Velká Losenice, IČ: 00374440, jako provozovatel vodovodu pro veřejnou potřebu Vepřová (dále jen „provozovatel vodovodu“) předložila dne 29.4.2020 Krajské hygienické stanici kraje Vysočina se sídlem v Jihlavě v souladu s § 3a odst. 1 zákona o ochraně veřejného zdraví žádost o určení mírnějšího hygienického limitu pro ukazatel arsen v pitné vodě dodávané vodovodem pro veřejnou potřebu Vepřová.

Žádost o určení mírnějšího hygienického limitu má patřičné náležitosti dle § 3a odst. 6 a 7 zákona o ochraně veřejného zdraví. Součástí žádosti je mj. Protokol o autorizovaném hodnocení zdravotních rizik č. 3/2020 „Vodovod Vepřová - hodnocení zdravotních rizik arсенu z pitné vody“ zpracovaný v březnu 2020 MUDr. Bohumilem Havlem, držitelem osvědčení o autorizaci k hodnocení zdravotních rizik, Větrná 9, 568 02 Svitavy.

Důvodem žádosti je, že zjištěnou zvýšenou koncentraci ukazatele s nejvyšší mezní hodnotou arsen v dodávané pitné vodě nebude možné odstranit v souladu s § 3 odst. 4 zákona o ochraně veřejného zdraví do 30 dnů a pitnou vodu nelze zabezpečit jiným přiměřeným způsobem. Provozovatel navrhuje připojit nový vrt, pro který je v současné době zpracovávána projektová dokumentace. Vzhledem k tomu, že realizace vrtu je závislá na získání dotace ze SFŽP, o kterou bude obec Vepřová požádat v roce 2020, není provozovatel vodovodu schopen časový rozvrh prací upřesnit. V případě, že naředění vody novým vrtem nebude dostatečné, navrhuje provozovatel vodovodu jako další krok instalovat ve vodojemu Vepřová úpravnu vody zachycující arsen. To vše při zvýšené četnosti sledování hodnot arсенu v pitné vodě, jak již provozovatel vodovodu provádí od roku 2015.

Zdrojem vody pro vodovod Vepřová je prameniště na louce při okraji lesa severně od obce. Jedná se o dvě kopané studny S1 a S2, z nichž je voda čerpána do vdárny (vodojemu), kde prochází odkyselovací stanicí a odradonovacím zařízením a zdravotně zabezpečena dávkováním roztoku chlornanu sodného. Podle výsledků rozborů, které jsou z provozních kontrol jakosti pitné vody k dispozici, se obsah arсенu za období let 2017-2019 pohyboval v rozmezí 9,1 – 12,6 µg/l. Rozbory vzorků provedly akreditované zkušební laboratoře VAS, a.s., Vodohospodářské laboratoře, laboratoř Žďár nad Sázavou a ENVIRO-EKOANALYTIKA s.r.o. Velké Meziříčí. Z časové řady těchto výsledků je patrná mírně vzestupná tendence hodnot a průměrná hodnota arсенu za toto období 10,4 µg/l překračuje hygienický limit stanovený vyhláškou č. 252/2004 Sb.

Arsen se v prostředí vyskytuje v organické i anorganické formě, je všeobecně rozšířen. Jeho používání má klesající tendenci. Je např. součástí prostředků na konzervaci dřeva proti houbám, při výrobě pigmentů, přidává se do slitin a polovodičových materiálů. Rovněž se uvolňuje do ovzduší při spalování hnědého uhlí. Při expozici arсенu z pitné vody jsou spolehlivě prokázány jako toxické, tak karcinogenní účinky. Nebezpečnost arсенu, způsob hodnocení vztahu látky a účinku, způsob hodnocení expozice obyvatelstva, charakteristika rizika a identifikace nebezpečnosti jsou podrobně popsány v Hodnocení zdravotních rizik arсенu z pitné vody pro vodovod Vepřová (zahrnuje i vodovod Malá Losenice) zpracovaném MUDr. Bohumilem Havlem v březnu 2020. Při hodnocení rizika arсенu byl rovněž zohledněn možný aditivní účinek sloučen antimonu, jehož množství v pitné vodě dodávané vodovodem pro veřejnou potřebu Vepřová se však pohybuje v zanedbatelných hodnotách a obsah selenu působícímu snížení toxicity arсенu, jehož množství se zde pohybuje pod mezí stanovitelnosti a s jeho pozitivním účinkem tedy nelze významěji počítat.

Z výsledků hodnocení zdravotních rizik vyplývá, že koeficient nebezpečí (HQ) pro riziko toxických účinků arsenu je nižší než 1 teprve pro věkovou skupinu dětí 3-3,99 let a starší skupiny spotřebitelů a neočekává se zde žádné významné riziko toxických účinků. Výjimku tvoří těhotné ženy, u kterých je z důvodu předběžné opatrnosti snížena hraniční hodnota HQ na 0,5.

Byly splněny zákonné podmínky pro určení mírnějšího hygienického limitu. Postup dle § 3 odst. 4 by nevedl k nápravě v době do 30 dnů. Na základě závěru provedeného hodnocení zdravotních rizik stanovená nadlimitní koncentrace arsenu 14 µg/ v dodávané pitné vodě ve vodovodu pro veřejnou potřebu Vepřová nepředstavuje po stanovenou dobu 3 let pro odběratele, kromě skupin odběratelů vyjmenovaných v podm. č. 1 a 2 tohoto rozhodnutí, tj. vyloučených nebo omezených v zásobování vodou, zdravotní riziko. Je však opodstatněné koncentraci arsenu dále monitorovat. Vodu pro danou oblast nelze v současné době zajistit jiným přiměřeným způsobem.

Stanovené podmínky vycházejí z § 3a odst. 8 zákona o ochraně veřejného zdraví, kdy provozovatel vodovodu pro veřejnou potřebu má povinnost neprodleně v přiměřeném rozsahu informovat o určení mírnějšího hygienického limitu odběratele a další osoby v podobném postavení, kterých se opatření týká, zahrnout do této informace postup k ochraně zdraví pro skupiny spotřebitelů, pokud pro ně plyne možné ohrožení zdraví a neprodleně zajistit zásobování pitnou vodou pro odběratele vyloučené nebo omezené v zásobování vodou a § 82 odst. 2 písm. t) zákona o ochraně veřejného zdraví č. 258/2000 Sb., kdy orgán ochrany veřejného zdraví požaduje dokládáním průběžných zpráv o realizaci nápravy dostávat informaci o postupu na odstranění závady.

Krajská hygienická stanice kraje Vysočina upozorňuje provozovatele vodovodu na povinnosti stanovené mu v § 3a odst. 8 zákona o ochraně veřejného zdraví: Provozovatel vodovodu je povinen neprodleně v přiměřeném rozsahu informovat o určení mírnějšího hygienického limitu a jeho podmínkách odběratele a další osoby v obdobném postavení, kterých se opatření týká. Vzhledem k tomu, že z tohoto rozhodnutí orgánu ochrany veřejného zdraví plyne pro některé skupiny obyvatelstva možné ohrožení zdraví, je provozovatel vodovodu povinen do informace zahrnout i postup k ochraně zdraví. Dále je provozovatel vodovodu povinen neprodleně zajistit zásobování pitnou vodou pro odběratele vyloučené nebo omezené v zásobování vodou.

Poučení o odvolání:

Dle ustanovení § 81 a § 83 správního řádu lze proti tomuto rozhodnutí podat odvolání do 15ti dnů ode dne jeho doručení k Ministerstvu zdravotnictví ČR podáním učiněným u Krajské hygienické stanice kraje Vysočina se sídlem v Jihlavě.

Ing. Josef Roháček
vedoucí oddělení hygieny obecné a komunální
ve Žďáru nad Sázavou

Rozdělovník:

Účastník řízení:

Obec Vepřová, Vepřová 36, 592 11 Velká Losenice, IČ: 00374440

Na vědomí:

Ministerstvo zdravotnictví, odbor ochrany veřejného zdraví, Palackého nám. 4, 128 01 Praha 2

KHS kraje Vysočina, územní pracoviště Žďár nad Sázavou, odd. HDM